

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 143. sjednici, održanoj 14.05.2018.godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona broj: 13-02-6235-4/16 od 19.04.2018. godine u vezi Prednacrtu Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, odnosno predloženi stav da zbog nedostavljene u materijalu zakonom propisane izjave o fiskalnoj procjeni propisa i orjentacione procjene opterećenja budžeta kantona, Vlada Kantona ne može zauzeti stav po istom.

II.

Mišljenje iz tačke I. se prilaže uz ovaj zaključak i smatra se njegovim sastavnim dijelom.

III.

Zaključak se dostavlja se Stručnoj službi Skupštine Zeničko-dobojskog kantona u daljnju skupštinsku proceduru.

IV.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/18.
Datum, 14.05.2018. godine
Z e n i c a

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Stručna služba Skupštine Kantona,
1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

Broj: 13/02-02-6235-4/18
Zenica, 19.04.2018.godine

U postupku po dopisu Skupštine Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-02-6235-2/18 od 11.04.2018.godine, kojim je ovom Ministarstvu dostavljen dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/ Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, akt broj 02-41-1924-1/16 od 09.04.2018.god., u prilogu kojeg je Prednacrt Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, Ministarstvo za boračka pitanja daje sljedeće

MIŠLJENJE
po Prednacrtu Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i
članova njihovih porodica

Skupštini Zeničko-dobojskog kantona 11.04.2018.g. e-mailom dostavljen je dopis Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/ Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata br. 02-41-1924-1/16 od 09.04.2018.god., u prilogu kojeg je Prednacrt Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, sa zahtjevom za izjašnjenje po istom aktu u roku od 30 dana.

U vezi sa dostavljenim Prednacrtom Zakona Ministarstvo za boračka pitanja daje slijedeće mišljenje:

Generalne primjedbe mogu se sažeti na slijedeće:

1. S obzirom da Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine FBiH" br. 33/04; 56/05; 70/07, 9/10 i 90/17) svojim odredbama obuhvata i demobilizirane branioce i članove njihovih porodica, iz odredaba Prednacrta nije jasno je li ovo zakon o posebnim pravima ove kategorije ili se njime u potpunosti zamjenjuju odnosno ukidaju odredbe iz naznačenog važećeg federalnog zakona koje regulišu naziv i definiciju ove kategorije i prava i pitanja utvrđena novim Zakonom. Ovo pitanje će biti od značaja kod usklađivanja kantonalnih zakona sa novim zakonom – ukoliko istim ne bude izričito navedeno da prestaju važiti odredbe drugog federalnog zakona, onda će samo odredbe novog zakona kojim je na drugi način utvrđeno isto pitanje zamijeniti odredbe važećeg zakona i to samo za demobilizirane branioce koji ispunjavaju uvjete po istom i izričito navedene članove njihovih porodica, npr. djecu, a za druge demobilizirane branioce i članove porodice će i dalje važiti odredbe ranijeg zakona.
2. Prednacrt Zakona ne sadrži obavezne odredbe o osiguravanju potrebnih sredstava za realizaciju pojedinih prava po Zakonu (općina, kanton, federacija..)

Analizom pojedinih članova Prednacrta Zakona mogu se istaći slijedeće bitne primjedbe:

Član 2.

- Data je drugačija definicija demobiliziranog branioca u odnosu na Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica (uvjet je "godina dana" i to do prestanka ratnog stanja a ne neposredne ratne opasnosti, ne traži se da je demobiliziran rješenjem nadležnog vojnog organa). Da li ovo znači da će i dalje biti na snazi odredbe Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica za demobilizirane branioce koji ispunjavaju uvjete iz tog zakona i članove njihovih porodica? U tom slučaju će biti nužno naznačiti to u kantonalnim zakonima.
- Stav (2) istog člana nije jasan – da li "sva druga lica koja nisu bili vojni obveznici" (potrebno je također detaljnije regulisati na koga se to odnosi) ne moraju ispunjavati uvjete iz stava (1)? To bi se moralo naglasiti.
- Također je nejasno obrazloženje ovog člana u kojem stoji da je istim "data definicija ko se smatra demobiliziranim braniocem maloljetnim dobrovoljcem. Ovdje je definisan pojam dobrovoljca s

namjerom da se naglasi učešće u odbrani osoba koje nisu bile vojni obveznici (bilo da su maloljetni ili da su bili u godinama kad više nisu bili vojni obveznici), a dali su značajan doprinos u odbrani R BiH samim tim što su se kao takvi stavili u funkciju odbrane." Međutim, sam član to ne sadrži – ne daje definiciju demobilisanog branioca dobrovoljca već navodi da se istim smatra "i lice koje je maloljetno stupilo u Oružane snage".

Član 3.

- potrebno definisati redovno školovanje i do koje godine života djece. Također, imajući u vidu praksu sudova u posljednje vrijeme o izjednačavanju vanbračne sa bračnom zajednicom i u pogledu prava iz branilačko-invalidske zaštite, i u tom pogledu je potrebno detaljnije određenje.

Član 4.

- nejasno da li se ovim poglavljem stavlja van snage Poglavlje II Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, pod nazivom "II - Prava demobiliziranih branilaca", (odnosno prava iz tački: 1. novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti; 2. prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima; 3. prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora pod jednakim uvjetima; 4. prednost pri upisu u obrazovne ustanove pod jednakim uvjetima; 5. besplatne obavezne udbenike za redovno školovanje; 6. prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u đačke i studentske domove; 7. zdravstvena zaštita; 8. prioritarno pravo za rješavanje stambenog pitanja pod jednakim uvjetima; 9. pomoć u slučaju smrti; 10. prednost pri korištenju programa nadležnih zavoda za zapošljavanje; 11. oslobođanje od plaćanja, naknade troškova korištenja građevinskog zemljišta; 12. ostvarivanje penzije pod povoljnijim uvjetima) s obzirom da su ona regulisana ovim novim zakonom ili ona važe i dalje za demobilizirane branioce iz člana 2. stav (1) važećeg federalnog Zakona o pravima branilaca?

Član 16.

- Nejasno je, s obzirom da član 3. Prednacrta kao članove porodice demobiliziranog branioca uzima u obzir samo maloljetnu djecu i djecu na redovnom školovanju, kako pravo prednosti pri zapošljavanju primijeniti na njih.
- Za razliku od Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, ovaj član ne sadrži odredbu „pod jednakim uvjetima“ kod prednosti pri zapošljavanju. Međutim, u obrazloženju ovog člana stoji: "Obzirom da se radi o prednosti pod *jednakim uslovima*, podzakonskim aktom će biti neophodno utvrditi koji su to zajednički uslovi koje kandidati trebaju da ispune da bi se moglo realizovati predviđeno pravo." Ne može se podzakonskim aktom (također nije naznačeno kojim) utvrditi poseban uvjet za ostvarivanje ove prednosti ako sam zakon predviđa bezuvjetnu prednost. U slučaju donošenja zakona u ovakvom tekstu kantoni će biti dužni brisati odredbu o jednakim uvjetima u svojim zakonima ali samo u dijelu koji se odnosi na demobilizirane branioce i članove njihovih porodica.

Članovi 35., 36. i 37.

- Iako odredbe istih članova govore o "subvencioniranju" troškova, u obrazloženju se navodi "oslobođanje".

Član 50.

- Predviđa visoke novčane kazne odgovornim licima za "uskraćivanje ili ograničavanje prava" po ovom zakonu, te "postupanje suprotno" nizu naznačenih članova zakona, dok je članom 53. utvrđeno da će nadzor u tom smislu vršiti federalne inspekcije. Imajući u vidu već naznačene nejasnoće pojedinih odredbi, odnosno potrebu njihovog jasnijeg određenja, iste je neophodno otkloniti prije donošenja Zakona kako ne bi došlo do situacije različitog tumačenja i shvaćanja smisla odredbi i plaćanja kazni bez namjere kršenja Zakona - ili niza zahtjeva kantonalnim ministarstvima za tumačenja i pomoć u tom smislu. Također je upitno kako će federalne inspekcije vršiti kontrolu nad primjenom odredbi utvrđenih kantonalnim propisima (tamo gdje je to predviđeno, npr. član 47. - prednost pri dodjeli stipendija i prednost pri smještaju u đačke i studentske domove).

U pogledu osiguranja sredstava za provedbu Zakona u obrazloženju Prednacrta se navodi da su „na općinskom nivou predviđena subvencioniranja prava demobilisanih branilaca predviđena ovim Zakonom, a troškove subvencioniranja će snositi kantoni.“ Iz ovog se može pretpostaviti da će kod unošenja u Zakon odredbi o finansiranju biti naznačena obaveza kantona o snošenju troškova općina odnosno gradova.

Naprijed iznesene primjedbe su već dostavljene Federalnom ministarstvu dopisom Ministarstva br. 13/02-05-11219-6/16 od 07.07.2016.godine, u okviru primjedbi na Prednacrt Zakona o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica, dostavljen kantonima uz dopis Federalnog ministarstva br 05-41-3715/16 od 08.06.2016.godine. Međutim evidentno je da nisu uzete u obzir prilikom izrade ovog Prednacrt Zakona i po istim nismo primili nikakav odgovor. Tom prilikom Ministarstvo je pribavilo i Federalnom ministarstvu proslijedilo mišljenja i stavove resornih općinskih službi i kantonalnih branilačkih udruženja, od kojih su neka iskazala posebno značajne primjedbe na naznačeni materijal. U postupku po dopisu Federalnog ministarstva, Vlada Kantona nije razmatrala dostavljeno mišljenje Ministarstva u okviru procedure zauzimanja traženog stava Skupštine Kantona, već je tom prilikom Zaključkom br. 02-02-12630/16 od 30.06.2016.g. zauzela stav da se Mišljenje "vraća se na doradu, jer zbog nepotpunosti dostavljenog materijala od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (nedostaje izjava o fiskalnoj procjeni i orijentaciona procjena opterećenja Budžeta Kantona), Vlada ne može zauzeti stav po istome." Ovaj zaključak je uz naprijed naznačeno Mišljenje Ministarstva za boračka pitanja, proslijeđen Federalnom ministarstvu. Međutim, evidentno je da ni uz ovaj Prednacrt nije dostavljena izjava o fiskalnoj procjeni i orijentaciona procjena opterećenja kantonalnih budžeta.

Ministarstvo je također zatražilo mišljenje kantonalnih udruženja na dostavljeni Prednacrt Zakona, a zbog kratkoće roka u kojem se treba dostaviti stav Kantona, isti će po prijemu u Ministarstvo biti proslijeđeni Federalnom ministarstvu.

Stava smo da presudnu riječ kod donošenja zakona kojim se uređuju prava pripadnika branilačke populacije ili neke od kategorija branilačke populacije trebaju imati udruženja koja obuhvataju tu populaciju. Prema podacima kojima raspolažemo u izradi Zakona aktivno učestvuju federalna udruženja branilaca i članova njihovih porodica. Međutim evidentno je već ranije izraženo nezadovoljstvo npr. kantonalnih udruženja porodica poginulih branilaca i ratnih vojnih invalida, koja smatraju da se ovim zakonom stavljaju u povoljniji položaj porodice demobiliziranih branilaca u donosu na njihove porodice, s obzirom da nema naznaka o izmjeni federalnog Zakona o pravima branilaca koji bi ta prava i njima garantovao. Za očekivati je da će Federalno ministarstvo uputiti nezadovoljna udruženja da svoje potrebe riješe putem kantona, odnosno da se prilikom usklađivanja kantonalnih propisa sa ovim Zakonom istovremeno obuhvate i te kategorije. U situaciji kad važeći federalni zakon predviđa za npr. djecu šehida prednost pri zapošljavanju ili upis na fakultet pod jednakim uvjetima, a za djecu demobiliziranih branilaca prednost bez ikakvih uvjeta osim npr. bodovnog minimuma, za očekivati je da će porodice šehida tražiti izmjenu kantonalnog zakona suprotno važećoj odredbi federalnog zakona. S tim u vezi stava smo da je u slučaju potrebe donošenja novog zakona o pravima jedne kategorije pripadnika branilačke populacije istovremeno potrebno izvršiti i usklađivanje federalnih propisa kojima se regulišu prava drugih kategorija branilačke populacije.

Ministarstvo za boračka pitanja podržava donošenje svih propisa kojima se na zahtjev branilačkih udruženja regulišu njihov status na po adekvatniji način, pa i ovog zakona ukoliko je to u interesu demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica. Međutim, zbog svega iznesenog nismo spremni podržati donošenje zakona u ovakvom tekstu, odnosno bez otklanjanja naprijed iznesenih nedostataka. S tim u vezi očekujemo potpuniju saradnju sa Federalnim ministarstvom u daljem procesu izrade teksta ovog Zakona, koji bi onda u slučaju donošenja mogao biti bez problema proveden na području kantona.

S poštovanjem

MINISTAR
Fahrudin Čolaković